

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART VIRU-NIGULA VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	VIRU-NIGULA VALD
TEEKAARDI KOOSTAJAD	Triin Toom (keskkonnaspetsialist)
TOIMETAJAD	Viktoria Voronova, Margit Kull
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajandusala teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III TEGEVUSKAVA	6
IV KOOSTÖÖ	7
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	8
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID.....	9

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

- Jäätmekäitlusloa puudumise tõttu ei saa ettevõtteid taaskasutada nn sekundaarset tooret (näiteks: purustatud betoon, kasutatud telefonid, plastik jm).
- Tõhusam jäätmemajandus, biojäätmete kasutusse võtmine KOV-i enda poolt.

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- jäätmemajanduse edendamine

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- ringmajanduslikud koostöövõimalused erinevate sektorite ja KOV-i vahel
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV-i territooriumil

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes

- keskkonnahoidlike riigihangete rakendamine vastavalt muudatustele seadusandluses
- maakondliku hankekompetentsi tekitamine, sh hankespetsialisti ametikoht
- KOV-ide ühishanked

Jäätmemajanduse edendamine

- nutikad prügikastid
- ehitus- ja lammutusjätmete müügiplatvorm
- piirkondlikud jäätmekäitlustehased (sh biogaasi tootmine)
- jäätmejaama või -keskuse laiendamine ringmajanduse otstarbel

Rohelise Kontori sertifikaat

ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITEGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine

- bioenergia ressursside ja kasutuspotentsiaali kaardistamine

Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV-i vahel

- ökomärgiste maakondlik ühisturundus
- tööstusparkide ühisturundus
- ringmajanduslike tööstusparkide rajamine, sh tööstussümbioosi sidemete loomine
- ringmajandusliku väikeettevõtluse edendamine; ringmajandusliku inkubatsioonikeskuse asutamine, mis suunatud väikeettevõtetele; väikeste toidutootjate müügi ja ladustamise logistika toetamine
- maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine
- koostöö lähivaldadega: ühine jäätmekava, energia- ja kliimakava, ringmajanduse kompetentsikeskus vms
- maakondlikud koolitused, kaasates eksperte

Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

- toetada pärast riigikaitsete piirangute kadumist potentsiaalsetel tuuleenergeetika aladel projektide elluviimist

Uenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

- tuumajaama rajamine; jäätmeid gaasistava koostootmisjaama rajamine Estonian Celli kõrvale, lisatoodetena etanool ja ehitusvill
- Lääne-Virumaal võiks olla üks universaalne ringmajanduse portaal

III TEGEVUSKAVA

Keskkonnaga seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Jäätmete sorteeritud kogumiseks mehitamata jäätmejaamade ehitamine	Lääne-Viru arengustrateegia tegevuskava (2023-2027)	2023-2027
Elanikkonna teadlikkuse tõstmine keskkonnahoiu ja looduse mitmekesisuse väärtusest, ettevõtete keskkonnasertifikaatide taotlemise tugimine	Lääne-Viru arengustrateegia tegevuskava (2023-2027)	2023-2027
Keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste propageerimine ja energiasäästlike lahenduste kasutuselevõtu toetamine	Lääne-Viru arengustrateegia tegevuskava (2023-2027)	2023-2027

Äri- ja koostöömudelitega seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Maakonnas asuvate maavarade kasutamise põhjalustes ja häiringutest põhjustatud taluvuse kompensatsioonimeetmetes kokkuleppimine	Lääne-Viru arengustrateegia tegevuskava (2023-2027)	2023-2027
Tuule- ja päikeseparkide asukohtade selgitamine, planeeringute koostamine ja parkide rajamine	Lääne-Viru arengustrateegia tegevuskava (2023-2027)	2023-2027
Maakonna ringmajanduse programmi väljatöötamine ja käivitamine	Lääne-Viru arengustrateegia tegevuskava (2023-2027)	2023-2027
Maakondliku kliimakava elluviimine ja kliimakogu loomine	Lääne-Viru arengustrateegia tegevuskava (2023-2027)	2023-2027
Ringmajanduse inkubatsioonikeskuse moodustamise huvide ja tasuvuse analüüsi läbiviimine	Lääne-Viru arengustrateegia tegevuskava (2023-2027)	2023-2027

IV KOOSTÖÖ

RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

- Avalike teenuste (sh e-teenuste) koordineeritud arendamine (sh Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu struktuuri kohandamine arendatavate valdkondade koordineerimiseks), teenuskeskuste võrgustiku optimeerimine ja teenuste ühine/koordineeritud pakkumine.

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Kindlad näited ja eeskujud. Meie vallal on näiteks suureks probleemiks finantsiliste vahendite puudumine.

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEMAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOVi kehtiv jäätmekava?

Eeskujulik - jäätmekavas on määratud eesmärgid ja tegevused, kuidas suurendada jäätmete ringlusse võtmist.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Edasijõudnu - jäätmehoolduseeskirjas on sätestatud, et korraldatud jäätmeveo raames kogutakse vähemalt viie korteriga korterelamutes lisaks segaolmejäätmetele vanapaberit, bio- ja suurjäätmeid.

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOVis on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOVi territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Baastase - on kehtestatud nõuded jäätmeveo raames kogutud jäätmete edasiseks käitlemiseks.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Edasijõudnu - igas punktis peab olema võimalik anda ära kõiki pakendite liike vähemalt kolmeks liigiks kogutuna.

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Eeskujulik - korraldatud jäätmeveo raames kogutakse vähemalt järgmised jäätmed liigiti: segaolme-, paberi-, bio-, pakendi- ning suurjäätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Edasijõudnu - vähemalt kolmel päeval nädalas, sh ühel puhkepäeval vähemalt 8 tundi.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Edasijõudnu - jäätmejaam võtab vastu ehitusjäätmeid.

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Baastase - Omavalitsuse veebilehel või viitena jäätmevedaja kodulehele on leitavad hinnainfo ja asukohad, kus saab liigiti kogutud jäätmeid üle anda.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalasid?

Edasijõudnu - omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on eraldi käsitletud taastuenergiaalasid.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Edasijõudnu - levitatakse jäätmemajanduse alaseid teavitusmaterjale kõigile jäätmevaldajatele.